

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 124/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť R. M., H., zastúpeného advokátom JUDr. L. P., Ž., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 21 P 524/2010 z 11. júna 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 CoP 107/2012 z 19. novembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2012 doručená sťažnosť R. M., H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 21 P 524/2010 z 11. júna 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 CoP 107/2012 z 19. novembra 2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že vo veci starostlivosti o maloletého P. M. (ďalej len „maloletý“) okresný súd na základe návrhu matky M. M. rozsudkom sp. zn. 21 P 524/2010 zo 4. augusta 2011 zvýšil výživné otca (sťažovateľa, pozn.) na maloletého zo sumy 117 € mesačne na sumu 300 € mesačne s účinnosťou od 1. septembra 2010. Uvedeným rozsudkom okresný súd zároveň zmenil svoj právoplatný rozsudok č. k. 33 C 184/2008-44 z 23. júna 2009 v časti o určenie výživného otca na maloletého. Proti označenému rozsudku okresného súdu o zvýšenie výživného podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom namietal jeho nepreskúmateľnosť a nevykonateľnosť. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 5 CoP 82/2011 z 31. októbra 2011 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože ho považoval za predčasný. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa nezistil skutkový stav v potrebnom rozsahu, nevykonal dostupné dôkazy, ktoré nevyhodnotil v súlade s ustanovením § 132 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Po opätovnom vykonaní dokazovania a jeho doplnení okresný súd vo veci návrhu na zvýšenie výživného opätovne rozhodol rozsudkom sp. zn. 21 P 524/2010 z 11. júna 2012 zhodne s výrokom rozsudku okresného súdu zo 4. augusta 2011. Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 21 P 524/2010 z 11. júna 2012 sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd svojím rozsudkom sp. zn. 5 CoP 107/2012 z 19. novembra 2012 odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ sťažnosťou namietal porušenie svojich práv „na spravodlivé, zákonné a objektívne súdne konanie“ vyplývajúcich z označených článkov ústavy a dohovoru, pričom v dôvodoch sťažnosti uviedol:

„... okresný súd pri svojom rozhodnutí nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a preto následne určil výšku výživného vo výške, ktorá nezodpovedá jeho skutočným dosahovaným príjmom a možnosťami.

... súd v rozpore so zisteným skutkovým stavom naďalej neopodstatnene vychádza z údajného ničím nepodloženého môjho príjmu vo výške 500,00 Eur, čo som mal vraj sám v minulosti na súde prehlásiť aj keď som v predošlom odvolaní aj na ďalších pojednávaniach poprel, že by som takéto prehlásenie urobil a pokladám takýto zápis v spise za pisársku chybu., čo nakoniec korešponduje so skutočnými zisteniami o mojich príjmoch a nákladoch v rámci dokazovania...

V prípade takto určenej vyživovacej povinnosti mi pri mojich reálnych možnostiach hrozí, že by som mohol byť trestne stíhaný pre zanedbanie povinnej výživy a najviac by som sa tiež bez vlastnej viny neprímerane zadlžil.

... z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že skutočnosti mnou namietané pred súdom o mojom príjme a mojich životných nákladoch resp. mojej majetkovej a finančnej situácie neboli súdom pri jeho rozhodovaní brané na zreteľ a súd v podstate rozhodol tak ako pred zrušujúcim rozhodnutím v Žiline, a preto jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné a navyiac do budúcnosti nebude ani vykonateľné vzhľadom na môj reálny príjem. ...

... Podstatou zistenia skutkového stavu veci je úsudok sudcu o tom, ktoré z rozhodných a sporných skutočností sú pravdivé, to je ktoré z nich bude sudca považovať za preukázané, na základe výsledkov dokazovania, získaných prostredníctvom jednotlivých dôkazov. Zatiaľ čo časť ustanovenia § 132 O.s.p. pred bodkočiarkou je potrebné považovať za jednu z podmienok realizácie ústavného princípu nezávislosti súdu, časť tohto ustanovenia, za bodkočiarkou smeruje k ústavnému princípu rovnosti účastníkov konaní a preto súd je povinný každý dôkaz, ktorý vykoná, vyhodnotiť, lebo ak tak neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie prejavom ľubovôle, na základe čoho dochádza i k odňatiu možnosti účastníkovi konať pred súdom, pričom súdom v konaní vykonaný dôkaz nemožno v rozhodnutí resp. v jeho odôvodnení opomenúť len preto, že sám o sebe je v rozpore s tým, čo súd zistil s ohľadom na závery vyplývajúce z iných dôkazov.

Dôvodom zrušenia súdneho rozhodnutia je vždy jeho nepreskúmateľnosť v dôsledku nezrozumiteľnosti alebo nedostatku dôvodov. Výrok rozhodnutia musí zodpovedať výsledkom dokazovania a vyhodnoteniu dôkazov, čo sa musí prejavovať v odôvodnení rozhodnutia, pričom dôvody musia byť jasné a presvedčivé...“

Podľa názoru sťažovateľa „*Krajský súd Žilina ako súd odvolací mal rozsudok súdu prvého stupňa okresného súdu Žilina zo dňa 11.6.2012 sp. zn. 21 P 524/2010-111 správne podľa §221 ods.1 písm.f/ a h/ O.s.p zrušiť a vec vrátiť... súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods.2 O.s.p. poťažne návrh navrhovateľky zamietnuť v celom rozsahu ako nedôvodný.*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo sťažovateľa na spravodlivé zákonné a objektívne súdne konanie vyplývajúce z čl.6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods.1 Ústavy SR a čl.48 ods.2 Ústavy SR, rozsudkom Krajského súdu v Žiline 19.11.2012 sp. zn. 5CoP107/2012-132 zo dňa 24.5.2012 a s rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 11.6.2012 sp.zn.21P 524/2010-111bolo porušené.

2/ Rozsudok Krajského súdu v Žiline 19.11.2012 sp. zn. 5CoP107/2012-132 zo dňa 24.5.2012 a rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 11.6.2012 sp. zn. 21P 524/2010-111 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

3/ Krajský súd v Žiline a Okresný súd v Žiline sú povinný uhradiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,-Eur /slovom Tritisíc eur/ na účet právneho zástupcu sťažovateľa do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu...

4/ Krajský súd Žilina a Okresný súd Žilina sú povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 255,72 Eur do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu...“

Sťažovateľ tiež bez bližšieho zdôvodnenia navrhol odklad vykonateľnosti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 CoP 107/2012 z 19. novembra 2012 v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 21 P 524/2010 z 11. júna 2012 až do rozhodnutia vo veci samej.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 21 P 524/2010 z 11. júna 2012 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 CoP 107/2012 z 19. novembra 2012.

1. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu sp. zn. 21 P 524/2010 z 11. júna 2012

1. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 21 P 524/2010 z 11. júna 2012, nie je daná právomoc ústavného súdu. Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ aj využil, a preto

právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd v odvolacom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

2. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 CoP 107/2012 z 19. novembra 2012

Sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 CoP 107/2012 z 19. novembra 2012, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu o zvýšení výživného otca (sťažovateľa) na maloletého, je podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

2.1 K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezochoch, nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02) do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový

stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. Článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999).

Podstatou námietok sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv je nesúhlas s právnym názorom krajského súdu, ktorý v konaní o opravnom prostriedku potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny, keď sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku. Sťažovateľ nesúhlasí s obsahom odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ani s prístupom súdov k hodnoteniu dôkazov.

Vzhľadom na stotožnenie sa krajského súdu s dôvodmi rozsudku okresného súdu, na ktoré krajský súd v napadnutom rozsudku odkázal v súlade s § 219 ods. 2 OSP, považoval ústavný súd za podstatné citovať najskôr relevantnú časť odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu. Okresný súd vo svojom rozsudku sp. zn. 21 P 524/2010 z 11. júna 2012 uviedol:

„Manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 33C 184/2008-44 zo dňa 23.6.2009, právoplatný dňa 17.8.2009. Schválená bola rodičovská dohoda o úprave práv a povinností rodičov k maloletému, maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matke, otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 117 eur mesačne, upravený bol aj styk otca s maloletým. Takto upravované výživné bolo v čase, keď bol maloletý žiakom 8.ročníka Základnej školy v H. Matka bola zamestnaná ako predavačka v butiku... s čistým priemerným mesačným príjmom 12.500,- Sk, otec už v tom čase bol živnostník, jeho čistý priemerný mesačný príjem bol 10.000,- Sk až 12.000,- Sk. Od tejto doby výživné upravované nebolo.

V súčasnosti maloletý navštevuje 2. ročník Strednej školy - Dopravná akadémia Ž., ktorú strednú školu nastúpil od 1.9.2010. Nástup maloletého na stredoškolské štúdium považoval súd za podstatnú zmenu pomerov na strane maloletého. S nástupom maloletého na strednú školu vzrástli nevyhnutné náklady spojené so štúdiom spojené s fyzickým rastom, spojené s uspokojovaním jeho kultúrnych a iných potrieb. Maloletý denne dochádza 35 km z H. do Ž., cestovné hradí matka prostredníctvom dobíjacej karty 10 a viac eur mesačne. V súvislosti so štúdiom maloletý bude potrebovať počítač, čo bude ďalšia položka zo strany matky. Maloletý má výšku 170 cm, dokupovanie ošatenia je finančne náročné z dôvodu, že matka musí maloletému zakupovať už pánske veľkosti. Vzrástli aj náklady spojené s jeho výživou, zúčastňuje sa rôznych povinných i nepovinných školských aktivít, plavecký kurz, lyžiarsky výcvik a podobne, nosí dioptrické okuliare. Maloletý navštevuje kurz bojového umenia, kde mesačne poplatok hradí 15 eur. Bude potrebovať zakupovať aj vyživovacie doplnky. Maloletý pre chronické ochorenia a nepriaznivý zdravotný stav navštevuje odbornú alergologickú ambulanciu, kvôli atopickej dermatitide, alergickej conjunctivitide a alergii na poštípanie hmyzom. Sledovaný a liečený na ortopedii pre pedes plana, vyžaduje zdravotnú ortopedickú obuv.

Výdavky vyčíslené matkou sú pre súd všeobecne známe a teda v rámci dokazovania nežiadal doklady o použití finančných prostriedkov na tieto účely.

V čase pôvodného určenia výživného rodičovskou dohodou bol otec živnostník, jeho čistý priemerný mesačný príjem bol o 10.000,- Sk do 12.000,- Sk. V súčasnosti je príjem otca cca. 500 eur. Zo správy Daňového úradu K. súd mal preukázané, že za rok 2009 bol príjem otca 4.008 eur, čo zároveň tvorilo aj základ dane. V roku 2010 bol príjem otca 4.010 eur, výdavky 1.245,89 eur, základ dane 2.764,11 eur. Za rok 2011 podal otec daňové priznanie s príjmom 3.420 eur, výdavky 1.848,06 eur, základ dane 1.571,94 eur. Otec sám uviedol, že jeho mesačný príjem je cca. 500 eur, t.j. v priemere o tretinu viac ako bol v roku 2008. U zamestnávateľa M. P., K. mal otec v roku 2010 fakturované práce vo výške spolu 4.010 eur.

V čase posledného určenia výživného príjem matky bol cca. 12.000,- Sk, v súčasnosti zo správy Daňového úradu K. súd zistil, že príjem matky za rok 2009 bol 2.159,45 eur, za rok 2010 príjem 5.157 eur, výdavky 2.148 eur, základ dane 3.008,10 eur. Za rok 2011 podala matka daňové priznanie s príjmom 3.898 eur, výdavkami 1.874,84 eur a základom dane 2.023,36 eur. Príjem matky vzrástol cca. o jednu šestinú oproti poslednému určaniu výživného, avšak v roku 2011 oproti roku 2010 jej príjem zo živnosti klesol cca o 1.250 eur.

Ani jeden z rodičov ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá. Otec neprejavuje záujem o maloletého, celá starostlivosť o maloletého je v súčasnosti na matke. ...

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd jednoznačne dospel k záveru, že úprava vyživovacej povinnosti otca, smerujúca k zvýšeniu výživného na maloleté dieťa je opodstatnená. Posledná úprava výživného bola v roku 2009, teda pred 3 rokmi. Matka pracovala v tom čase pracovala v butiku a t.č. je samostatne zárobkovo činná osoba. Otec už v čase posledného určovania výživného bol živnostník a ako sám uviedol, jeho príjem je cca 500 eur mesačne. Matka žije spolu s maloletým a otec žije u svojich rodičov, ktorí mu finančne vypomáhajú, pričom hradia aj jeho právneho zástupcu a všetky ostatné výdavky. Otec, ako uviedol maloletý, sa o maloletého nezaujíma. Pri určovaní výšky výživného vychádzal z odôvodnených potrieb dieťaťa s prihliadnutím na jeho vek, zdravotný stav, záujmy a taktiež s prihliadnutím na rast a vývin dieťaťa. Matka zabezpečuje starostlivosť o dieťa, pričom uhrádza aj všetky platby súvisiace so starostlivosťou o dieťa. Otec okrem výživného maloletému prispel raz na výlet vo výške

130 eur a iným spôsobom finančne maloletému neprispieval. K zmene pomerov na strane maloletého došlo najmä nástupom na strednú školu, s čím sú spojené zvýšené výdavky, či už so samotným štúdiom, ale aj s cestovným do školy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého na sumu 300 eur mesačne, najmä s ohľadom na skutočnosť, že matka sama zabezpečuje starostlivosť o dieťa a otec jej okrem výživného nijakým spôsobom nepomáha. O maloletého dlhodobo nejaví záujem. Súd prihliadol aj na skutočnosť, že rodičia otca finančne hradia náklady otcovi, a teda ten svoj príjem využíva na vlastné potreby.

Súd priznal výživné späťne od 01.09.2010, teda od mesiaca, v ktorom maloletý nastúpil na strednú školu. Pri určení nedoplatku na výživnom za obdobie od 01.09.2010 do 11.06.2012, vychádzal z toho, že otec si vyživovaciu povinnosť plnil a určil nedoplatok na výživnom na maloletého spolu v sume 4.026 eur... Súd umožnil otcovi nedoplatok splatiť k rukám maloletého v deň dosiahnutia plnoletosti maloletého, t.j. ku dňu 14.08.2013, a to s ohľadom na výšku nedoplatku.“

Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 a 2 OSP, keď sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu, v ktorom nezistil žiadne vecné a procesné pochybenie. Na zdôraznenie jeho správnosti uviedol:

„Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a prislúchajúceho spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. O.s.p., dospel k správnym skutkovým a právnym záverom.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že takto stanovená vyživovacia povinnosť otca voči maloletému dieťaťu zodpovedá potrebám maloletého dieťaťa ako aj možnostiam a schopnostiam otca maloletého dieťaťa. Otec maloletého dieťaťa sa o dieťa nezaujíma, finančne na maloleté dieťa neprispieva iným spôsobom, ako výživným, s maloletým sa nestretáva. Celá starostlivosť o maloletého spočíva na matke maloletého dieťaťa, čo zohľadnil aj súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní.

Odvolací súd poukazuje na to, že neoddeliteľnou súčasťou výchovy dieťaťa je zabezpečenie výživy po materiálnej stránke rodičmi. Zdôrazňuje, že plnenie vyživovacej

povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Prvostupňový súd správne určil i rozhodné obdobie, v ktorom vznikol otcovi nedoplatok na výživnom a tento nedoplatok vyčíslil v zodpovedajúcej výške.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácii otca maloletého dieťaťa, na ktorých založil svoje odvolacie dôvody, preto rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.“

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu a odôvodnenia rozsudku okresného súdu, na ktoré nemožno nazerať izolovane a ktoré podľa judikatúry ústavného súdu tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05), dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je odôvodnený dostatočným spôsobom. Krajský súd (a pred ním okresný súd) rozsiahlo opísal skutkové okolnosti prípadu, nadväzne na to zdôvodnil, ktoré zo skutočností považuje za preukázané a ktoré nie, a následne opísal úvahy, na ktorých založil svoje rozhodnutie o zvýšení výživného otca na maloletého. Krajský súd zdôvodnil, prečo nebolo možné vyhovieť odvolacej argumentácii sťažovateľa, pričom rozsah jeho odpovedí na tieto odvolacie námietky považuje ústavný súd z ústavného hľadiska za akceptovateľný.

Ústavný súd už v rámci svojej rozhodovacej činnosti judikoval (I. ÚS 67/06), že z princípu nezávislosti súdov podľa čl. 144 ods. 1 ústavy vyplýva tiež zásada voľného hodnotenia dôkazov. Pokiaľ všeobecné súdy uvedené ústavné garancie rešpektujú (teda najmä čl. 46 až čl. 50 ústavy), ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenia dôkazov všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s hodnotením sám nestotožňoval (II. ÚS 593/2011).

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že daňové priznanie sťažovateľa, resp. potvrdenie daňového úradu o výške zdaniteľných príjmov je iba jedným z dôkazných prostriedkov v občianskom súdnom konaní, pričom vo všeobecnosti jeho dôkazná hodnota je rovnaká ako dôkazná hodnota iných dôkazných prostriedkov. V občianskom súdnom konaní sa uplatňuje zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá konajúcemu súdu ukladá hodnotiť poznatky získané z vykonaného dôkazného prostriedku samostatne, ale

i vo vzájomnej súvislosti s poznatkami získanými z iných vykonaných dôkazných prostriedkov; pritom má starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 OSP). Ak teda všeobecné sudy hodnotili poznatky získané zo správy Daňového úradu K. o zdaniteľných príjmoch sťažovateľa v konfrontácii s inými poznatkami získanými v procese dokazovania (výsluch účastníkov konania, resp. svedkov), nemožno takému postupu z hľadiska rešpektovania zásady voľného hodnotenia dôkazov nič vyčítať (m. m. III. ÚS 322/08).

V súvislosti s hodnotením dôkazov sťažovateľ namietal, že konajúce sudy v rozpore so zisteným skutkovým stavom pri určení výšky výživného vychádzali „z údajného a ničím nepodloženého príjmu“ sťažovateľa vo výške 500 €, pričom toto svoje tvrdenie spochybnil a jeho zápis v súdnom spise označil zo „pisársku chybu“. Z obsahu zápisnice o pojednávaní zo 17. marca 2011, ktorá je súčasťou súdneho spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 21 P 524/2010, vyplýva, že sťažovateľ pri svojom výsluchu k veci uviedol, že v súčasnosti jeho priemerný mesačný príjem je cca 500 eur mesačne. Z predloženého spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľ aj napriek svojmu kvalifikovanému právnenému zastúpeniu v konaní pred všeobecnými súdmi nenamietal proti zneniu zápisnice v uvedenej časti a tvrdenie o výške svojho príjmu rozporoval až vo svojom odvolaní proti rozsudku okresného súdu zo 4. augusta 2011. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd považoval túto námietku sťažovateľa za účelovú.

Okresný súd a rovnako tak aj krajský súd sa správne neobmedzili pri zisťovaní skutočného stavu veci iba na potvrdenia o zdaniteľných príjmoch účastníkov konania predložených Daňovým úradom K., ale rešpektujúc ustanovenie § 132 OSP vychádzali aj z iných dôkazných prostriedkov, ktoré predovšetkým okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne vymenoval a vyhodnotil a pri formovaní záverečného úsudku o predmete konania prihliadal na všetky relevantné skutočnosti. Hodnotenia dôkazov nevykazujú žiadne odchýlky od pravidiel logického uvažovania, ktoré by vyústili do nezrozumiteľného alebo nejasného záveru.

Ústavný súd konštatuje, že postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný.

Podľa názoru ústavného súdu právny názor krajského súdu v danej veci, na základe ktorého potvrdil rozsudok okresného súdu o zvýšení výživného sťažovateľa na maloletého, je zdôvodnený dostatočným spôsobom, ktorý ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný. Zo záverov krajského súdu nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu.

Uvedené skutočnosti boli podkladom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 CoP 107/2012 z 19. novembra 2012 bolo potrebné odmietnuť už pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2.2 K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ aj napriek svojmu kvalifikovanému právnomu zastúpeniu v sťažnosti neodôvodnil, v čom vidí porušenie uvedeného článku ústavy, navyše zo sťažnosti nie je ani zrejmé, ktorý z atribútov čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ namieta, a preto je sťažnosť v tejto časti nepreskúmateľná. Nepreskúmateľnosť sťažnosti v tejto časti neumožňuje ústavnému súdu dospieť k záveru o príčinnej súvislosti medzi označeným základným právom na jednej strane a namietaným rozhodnutím na strane druhej (m. m. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07, I. ÚS 256/08).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2013